

YHTEISKUNNALLINEN YRITTÄJYYS MAASEUDULLA – UUSIA TUULIA PALVELUTUOTOON?

Kysely Etelä-Pohjanmaan vapaa-ajan asukkaille

OSA 5: JOHTOPÄÄTÖKSET

JOHTOPÄÄTÖKSET

Lähtökohta

Kyselytutkimus

Yhdistystoiminta kiinnostaa

Mökkialueeseen sitoudutaan

Monipuolinen toiminta houkuttelee

Mökkeilijät ja palveluiden kulutus

Mökkeilijät ja palveluiden tuotanto

Lopuksi

Lisätiedot

LÄHTÖKOHTA

- Maaseudun palvelutuotannon ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi tarvitaan uudenlaisia ratkaisuja, jotta kylien asukkaat saavat tarvitsemiaan palveluja jatkossakin.
- Kyläyhdistyksillä on perinteisesti ollut merkittävä rooli maaseudun palvelujen tuottajina ja tulevaisuudessa niiden merkitys saattaa nousta entistä tärkeämmäksi.
- Vapaa-ajan asukkaat ovat yksi kiinnostava asukasryhmä palveluiden käytön ja myös tuottamisen kannalta.

KYSELYTUTKIMUS

- Etelä-Pohjanmaan vapaa-ajan asukkaille kohdistetun kyselyn tarkoituksena oli selvittää vapaa-ajan asukkaiden ajatuksia kylien toimintaan osallistumisesta sekä näkemyksiä kylien palveluista ja niiden tulevaisuudesta.
- Kesällä 2017 toteutettuun kyselyyn saatiin 129 vastausta.
- Tulokset antavat viitteitä vapaa-ajan asukkaiden näkemyksistä.
- Tarkemmat tiedot ja jakaumat löytyvät diasarjan osista 1–4.

YHDISTYSTOIMINTA KIINNOSTAA

- Noin neljännes kyselyyn vastanneista osallistuu mökkipaikkakuntansa yhdistystoimintaan.
- Vapaa-ajan asukkaat ovat nimityksensä mukaisesti viettämässä vapaata aikaa mökkipaikkakunnallaan eivätkä siten halua sitoa aikaansa liiaksi yhdistystoimintaan.
- Kiinnostusta laajempaan osallistumiseen saattaa kuitenkin löytyä: noin puolet niistä vastaajista, jotka eivät nykyisin ole mukana paikallisessa yhdistystoiminnassa, näkee osallistumisen mahdollisena.

YHDISTYSTOIMINTA KIINNOSTAA

- Uusia vapaa-ajan asukkaita voidaan saada mukaan yhdistystoimintaan, mikäli siitä on heille hyötyä esimerkiksi tiedonsaamisen tai mökkeily-ympäristönsä kehittymisen muodossa.
- Lisäksi mielekkääksi koettavasta yhdistystoiminnasta on tiedotettava riittävästi ja toiminnan sitovuus on suhteutettava kunkin vapaa-ajan asukkaan käytettävissä olevaan aikaan.

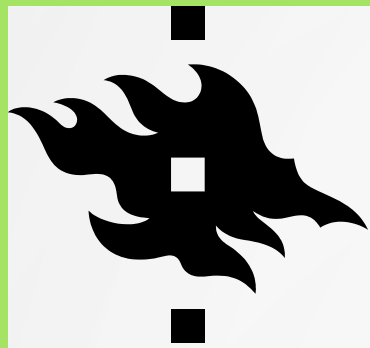

MÖKKIALUEESEEN SITOUUTAAN

- Suuri osa vastaajista on sitoutunut mökkipaikkakuntaansa: yli puolet vastaajista on mökkeillyt samalla alueella yli 25 vuoden ajan.
- Lisäksi moni on kiinnostunut mökkipaikkakuntansa asioista siten, että seuraa niitä muulloinkin kuin mökillä ollessaan.
- Noin kolme neljästä vastaajasta osallistuu ainakin satunnaisesti mökkipaikkakuntansa toimintaan esimerkiksi käymällä paikallisissa tapahtumissa.
- Vapaa-ajan asukkaiden sitoutuminen mökkialueeseen ja vähäininkin osallistuminen alueen toimintaan tarjoavat hyvän perustan, jos vapaa-ajan asukkaiden osallistumista alueen toimintaan halutaan lisätä.

MONIPUOLINEN TOIMINTA HOUKUTTELEE

- Noin puolet vastaajista on mökillään muutaman päivän jaksoja pääosin kesäisin ja noin neljännes vastaajista pidempään läpi vuoden.
- Jos vapaa-ajan asukkaiden osallistumista alueen toimintaan halutaan lisätä, tarjolla on oltava erilaisia osallistumismahdollisuuksia, joissa otetaan huomioon mökkeilijöiden erot ajankäytön suhteen.
- Osallistumismahdollisuuksista olisi hyödyllistä tiedottaa eri kanavissa, sillä vastaajat seuraavat mökkialueen asioita monipuolisesti esimerkiksi paikallislehdestä, kunnan internetsivuilta ja sosiaalisen median kautta.

MÖKKEILIJÄT JA PALVELUIDEN KULUTUS

- Paikallisten palveluiden käyttäminen on tavanomaista miltei kaikille kyselyyn vastanneille vapaa-ajan asukkaille.
- Vastaajat käyttävät yleisimmin kauppapalveluita, joiden monipuolistaminen on monen vastaajan toiveena.
- Vain muutama vastaaja kertoi käyttävänsä talonmies- ja pihakunnostuspalveluita, mutta niille saattaisi löytyä kysyntää.
- Vastausten perusteella moni on tyytyväinen palvelutarjonnan nykyiseen tilaan.
 - Suuri osa vastaajista ohitti palvelutarpeita koskevan kysymyksen, ilmoitti käyttävänsä paikallisia palveluita jatkossa saman verran kuin nykyisinkin ja kuvasi nykyistä palvelutarjontaa ”riittäväksi” tai ”hyväksi”.
- Palveluiden saatavuus, hinta ja laatu ovat tekijöitä, joita parantamalla paikallisten palveluiden kysyntä voi kasvaa.

MÖKKEILIJÄT JA PALVELUIDEN TUOTANTO

- Palveluiden tuottaminen mökkipaikkakunnalla itsenäisesti tai yhteistyössä herättää hieman kiinnostusta vastaajien keskuudessa.
- Vapaa-ajan asukkaat ovat mökillään satunnaisesti viettämässä vapaata aikaa, jolloin ei välttämättä haluta ryhtyä sitovaksi koettuun toimintaan.
- Kiinnostusta palvelutuotantoon heikentää myös epäily siitä, että kyseisten palveluiden tarve on liian vähäinen.
 - Suurella osalla vastaajista ei ole aikomusta lisätä paikallisten palveluiden käyttöä ja nykyinen palvelutaso on monien mielestä riittävä.
 - Vastaukset jättävätkin epävarmaksi sen, löytyisikö uusille palveluille vapaa-ajan asukkaiden keskuudesta kysyntää siten, että palveluiden tuottaminen olisi kannattavaa.

MÖKKEILIJÄT JA PALVELUIDEN TUOTANTO

- Palvelutuotannosta kiinnostuneet vastaajat korostivat toiminnan yhteisöllistä luonnetta sekä mahdollisuutta ryhtyä taloudellisesti kannattavaan toimintaan.
- Heidän mielestään esimerkiksi tapahtumien järjestäminen sekä luonto- ja retkeilypalveluiden toteuttaminen olisi kiinnostavaa.

MÖKKEILIJÄT JA PALVELUIDEN TUOTANTO

- Vastausten perusteella paikallisilla yhdistyksillä on tärkeä rooli niin uusien palveluiden tuottajina kuin palveluntuotannon yhteistyötahoina.
- Palvelutuotantoon osallistumisesta kiinnostuneiden vastaajien joukossa paikalliset yhdistykset, yksityiset yrittäjät ja yrittäjäverkot mainittiin suunnilleen yhtä monta kertaa sopivaksi palvelutuotannon tavaksi.
- Yhteistyössä toteutettavasta palvelutuotannosta kiinnostuneiden vastaajien joukossa paikalliset yhdistykset, kunta ja alueen toiset mökkiläiset mainittiin yhtä useasti sopivana yhteistyökumppanina.

MÖKKEILIJÄT JA PALVELUIDEN TUOTANTO

- Kannustimilla – kuten tavalla käyttää liikevoitto mökkialueen hyväksi – saattaa olla vaikutusta vapaa-ajan asukkaiden kiinnostukseen osallistua palveluntuotantoon yhteistyössä muiden kanssa.
- Kannustimia koskevissa vastauksissa hajonta on kuitenkin suurta ja osittain vastausmäärät vähäisiä, joten kannustimien asettamista pohdittaessa on syytä selvittää tarkemmin, onko niiden avulla mahdollista saada aikaan toivottu vaikutus.

LOPUKSI

- Vastausten perusteella vapaa-ajan asukkaiden keskuudesta saattaa löytyä kiinnostusta osallistua nykyistä enemmän paikalliseen yhdistystoimintaan – myös palvelutuotantoon – mikäli yhdistyksissä kyetään muotoilemaan juuri heille sopivia osallistumisen muotoja.
- Osallistuminen mökkipaikkakunnan yhdistystoimintaan tarjoaa vapaa-ajan asukkaille mahdollisuuden kehittää mökkipaikkakuntaa ja saada tietoa paikkakunnan asioista.
- Vaikka kiinnostus laajempaan osallistumiseen on melko vähäistä, muutamankin vapaa-ajan asukkaan saaminen mukaan yhdistysten toimintaan voi olla kylälle ratkaisevaa.
 - Hankkeen toisen, kyläyhdistyksille kohdistetun kyselyn vastauksista ilmeni, että yhdistyksissä on useimmiten noin 10 aktiivista toimijaa ja että hankaluus saada asukkaita mukaan kylän kehittämiseen on monelle kylälle tärkein tulevaisuuden haaste.

LISÄTIEDOT

- Tarkemmat tiedot kyselystä ovat saatavilla:
<https://www.helsinki.fi/fi/ruralia-instituutti/yhteiskunnallinen-yrittajyys-maaseudulla-ytya>.
- Tohtorikoulutettava Katja Rinne-Koski, p. 050 415 1159,
katja.rinne-koski@helsinki.fi
- Tutkimusavustaja Outi Hakala, p. 050 318 7933,
outi.hakala@helsinki.fi

